

Miasto Pavia w 1750 roku od kilkuset lat podlegało Mediolanowi, a ten z kolei Wiedniowi, i szczyciło się swoim założonym w 1361 roku uniwersytetem. Do 1714 roku miasto kontrolowali Hiszpanie, potem Austriacy (do 1859 r.). Miasto żyło sprawami uniwersytetu. W 1655 roku Pavia obroniła się przed 52-dniowym francusko-sabaudzkim oblężeniem. W 1706 roku zajęli je Austriacy, i pokój z 1714 roku oddał im Pawię na własność.

W 1722 roku młody Carlo Goldoni przybył do Pawii na studia prawnicze. Studenci nosili elegancką szatę zw. *sovra*, która sprawiały, iż wyglądali jak labusie (młodzi księżułkowie z niższymi święczeniami). Studia przypominały nieco naukę w kolegiach nobilów, bo uczono też szermierki, tańca i muzyki. Wszystko to pobudzało próżność młodzieńców, którzy byli bardzo popularni u kobiet w mieście (miękki wenecki dialekt

Goldoniego podobał się damom. Stąd mężczyźni pawijscy nienawidzili studentów[1], w końcu uchwalili między sobą, że dziewczyny przyjmujące studentów w swych mieszkaniach, nie będą mogły liczyć na małżeństwo z obywatelem miasta Pawii, na ugodzie tej złożono 40 podpisów. Przestraszone kobiety przestały gościć studentów, za co Goldoni, namówiony przez kolegów, ośmieszył je w atellanie „Kolos” w której opisywał poszczególne części ciała poszczególnych niewiast pawijskich wymaniając ich nazwiska. Wyrzucono za to Carla ze studiów, po czym ten wolał pojechać do Rzymu niż stawić czoła rozgniewanej rodzinie[2].

W roku 1733 Pawię zajęli Francuzi, w 1743 zrobili to ponownie, tym razem wspierani przez Hiszpanów, w 1746 przyszli s kolei Austriacy.

Po reformach lat 1771-1773 uniwersytet w Pawii stał się ośrodkiem jansenistycznym wspierającym władze, tamtejsi teologowie Pietro Tamburini i Giuseppe Zola byli anty-watykańscy i przeciwni typowej włoskiej teatralnej nabożności[3].

W marcu 1796 miasto zajął Napoleon, który ukarał mieszkańców za próbę powstania antyfrancuskiego 3-dniowym łupieniem miasta. W 1814 roku powrócili Austriacy.

---

[1] C. Goldoni, *Pamiętniki*, PIW Warszawa 1958, s. 37.

[2] Ibidem, s. 50.

[3] J.A. Gierowski, *Historia Włoch*, Ossolineum Wrocław 2003, s. 294.

